

**UCHWAŁA NR XLIII/325/2021
RADY MIEJSKIEJ W DĘBICY**

z dnia 7 maja 2021 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Dębica
na lata 2021 – 2023**

Na podstawie art. 176 pkt. 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.), **Rada Miejska w Dębicy uchwała**, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Dębica na lata 2021 – 2023, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Dębica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Dębicy

mgr Józef Sieradzki

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE DĘBICA NA LATA 2021 – 2023

Dębica, 2021

Spis Treści

Wstęp.....	3
1. Podstawy prawne.....	6
2. Charakterystyka miasta i diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej w Dębicy.....	8
3. Charakterystyka rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.....	18
4. Analiza SWOT	20
5. Cel główny i cel szczegółowy gminnego programu.....	27
6. Efekty i rezultaty programu.....	32
7. Źródła finansowania.....	32
8. Realizatorzy i partnerzy programu.....	32
9. Harmonogram działań, terminów oraz zadań realizatorów.....	34
10. Ewaluacja i monitoring gminnego programu wspierania rodziny.....	37
11. Podsumowanie.....	38

Wstęp

Głównym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka jest rodzina. To ona powinna zapewnić mu bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na dziecko przekazując mu system wartości, tradycje, kształtując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest też najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka.

Jeżeli w życiu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Przemoc w rodzinie, niewydolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, to główne problemy zakłócające życie rodziny, którym często towarzyszy problem ubóstwa, długotrwałego bezrobocia, czy zagrożenie bezdomnością. Rodziny takie wymagają stałego wsparcia i obserwowania przez przedstawicieli różnych grup zawodowych: pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów, policji oraz opiekunów świetlic środowiskowych, itp.

Praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd podstawowym założeniem niniejszego Programu jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić swoją rodzinę.

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Ze względu na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz praca prowadząca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrót do domu. W następstwie tego polityka państwa oraz działania instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych powinny być nastawione na pomoc udzielaną rodzinie i w rodzinie. Działania władz państwowych oraz samorządowych w takich sytuacjach określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 stanowi realizację dyspozycji ustawowej i jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Dębica na lata 2006 – 2021.

Wspieranie rodziny, to jednocześnie rozwój i wzmocnienie społeczności lokalnej. To w rodzinie, bowiem dorastają kolejne pokolenia, kształtuje się „kapitał ludzki”, który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i wpływał na tempo jego rozwoju. Reformy ustroju terytorialnego państwa powodują, że coraz więcej kompetencji przejmują samorządy gmin i powiatów. Dzieje się tak wzorem innych państw Unii Europejskiej, w których służby społeczne funkcjonują jak najbliższej rodziny.

Pomoc społeczna, jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom pokonywanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Głównym celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

Rodzina to najważniejsza i najbliższa człowiekowi grupa społeczna, w której żyje i dzieli się na co dzień troskami, problemami oraz radościami naszego życia. Sytuacja pandemii, z jaką mamy do czynienia obecnie w Polsce i na świecie, w sposób znaczący zmieniła funkcjonowanie rodzin - zaczęły one żyć we własnym kręgu, stosując się do koniecznej izolacji od przyjaciół, znajomych, dalszych członków rodziny, często także pracowników i urzędników pomocowych instytucji.

Trwająca na świecie od początku 2020 roku pandemia COVID – 19 i wiążący się z tym kryzys gospodarczy, ekonomiczny i psychospołeczny, sprawiły, że jeszcze przez wiele lat społeczeństwo będzie zmuszone mierzyć się z negatywnymi skutkami pandemii. Zamknięcie wielu branż, min. gastronomicznej i turystycznej, przyczyniło się do utraty pracy i dochodu przez wiele rodzin, które dotąd nie wymagały wsparcia ze strony pomocowych instytucji. Bezrobocie, społeczna izolacja, nauczanie zdalne w szkołach zmusiły wiele rodzin do przebywania ze sobą niemalże przez 24 godziny na dobę, co potęguje napięcie i konflikty pomiędzy partnerami, małżonkami, rodzeństwem oraz rodzicami i dziećmi. Napięcia i sytuacje kryzysowe są często spowodowane przeciążeniem obowiązkami, niepokojem o zdrowie i bezpieczeństwo, a także brakiem własnej przestrzeni.

Czas pandemii sprawił, że rodziny zostały niejako uwięzione we własnych domach, często małych mieszkaniach, dzielonych z wieloma osobami. I choć zacieśnianie relacji rodzinnych jest niezwykle ważne, dziś w wielu ogniskach domowych, ten długi, wspólnie spędzony czas budzi liczne przeciążenia, wywołuje rozdrażnienia czy frustrację.

Problem ten dotyczy zwłaszcza rodzin, w których dochodzi do przejawów przemocy i agresji ze strony jednego z partnerów, a ofiary przemocy zmuszone zostały do przebywania przez cały czas w jednym lokalu ze sprawcą.

Z uwagi na naukę zdalną wystąpiły liczne nierówności związane z brakiem dostępu do sprzętu komputerowego, zagubiony został wymiar społeczny nauczania, pogorszyły się także relacje rówieśnicze oraz relacje uczniów z rodzicami i nauczycielami. System nauki zdalnej sprawił, że nasiliły się problemy psychospołeczne młodych ludzi i ich rodzin, pojawiły się również liczne nierówności wynikające z braku wsparcia psychologiczno – pedagogicznego. Nauka zdalna przyczyniła się do tego, że dzieci zostały pozbawione obserwacji i nadzoru pedagogicznego ze strony szkoły. Brak jest informacji ze strony pedagogów szkolnych na temat problemów dzieci i ich rodzin, które oni sami zauważają lub o których dzieci mówią w szkołach podczas bezpośredniego kontaktu z pedagogiem w bezpiecznych dla nich warunkach.

Osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych ze względu na obostrzenia i ograniczenia kontaktów międzyludzkich, zostały pozbawione stacjonarnego wsparcia ze strony terapeutów uzależnień oraz grup samopomocowych dla Anonimowych Alkoholików. Porada telefoniczna nie jest w stanie zastąpić bezpośredniego kontaktu z terapeutą czy grupą terapeutyczną, przez co w wielu przypadkach okazała się niewystarczająca, aby wytrwać w trzeźwości i poradzić sobie z narastającym napięciem. Małoletni pochodzący z rodzin wykazujących problemy opiekuńczo – wychowawcze nie mają możliwości spędzania wolnego czasu poza dysfunkcyjnym środowiskiem, w związku z czym coraz więcej z nich wymagać będzie wsparcia pedagogicznego, psychologicznego oraz psychoterapeutycznego.

Wszystkie te problemy, związane z trwającą na świecie pandemią COVID – 19, stawiają ogromne wyzwania przed samorządem, a zwłaszcza przed przedstawicielami instytucji oświaty, policji oraz pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Realizacja celów zawartych w Programie oraz współpraca między Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i partnerami będą stanowiły jeden z podstawowych i najważniejszych filarów wsparcia dla rodzin, które oprócz problemów dnia codziennego, zmuszone są mierzyć się także ze skutkami pandemii COVID – 19.

1. Podstawy prawne

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej reguluje wszystkie aspekty życia społeczeństwa. Jest aktem prawnym najwyższej wagi, któremu są podporządkowane ustawy i rozporządzenia dotyczące różnych sfer życia społecznego. Realizując „Gminny program wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Dębica na lata 2021-2023” należy brać pod uwagę między innymi:

1. Ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 r. (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 821 ze zm.),
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.),
3. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.),
4. Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1359),
5. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t. j. Dz.U. 2018 r., poz. 969),
6. Ustawę z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 75).
7. Uchwała Nr XXXV/275/2020 Rady Miejskiej w Dębicy z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Dębica na lata 2006 - 2020

Treścią art. 176 pkt. 1, ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawodawca zobowiązał gminy do opracowania i realizacji trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny oraz art. 179 zobowiązał radę gminy do uchwalania tych programów.

Ustawa wyraźnie rozdziela kompetencje gminy i powiatu w ten sposób, że do zadań własnych gminy przypisuje się pracę z rodziną biologiczną dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, natomiast do zadań powiatu organizację pieczy zastępczej, zarówno w obszarze rodzinnym jak i instytucjonalnym.

Ustawa określa:

1. zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;

2. zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków;
3. zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
4. zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
5. zadania administracji publicznej w zakresie postępowania adopcyjnego.

Istotnym elementem ustawy jest wprowadzenie rozbudowanego systemu profilaktyki oraz intensyfikacja działań na rzecz rodziny wychowującej małoletnie dzieci, przeżywającej trudności.

Profilaktyka to interdyscyplinarne działania i wsparcie ze strony służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny. Działania profilaktyczne, zgodnie z ustawą, skierowane są m.in. na rodziny wychowujące dzieci, a jednocześnie niewydolne wychowawczo, dotknięte przemocą, ubogie i zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodziny zastępcze spokrewnione oraz usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.

W ramach działań profilaktycznych w gminie ustawa wprowadza następujące priorytety:

1. obowiązek opracowywania przez samorzady gmin lokalnych programów wspierania rodzin wychowujących małoletnie dzieci,
2. konieczność stosowania wczesnej profilaktyki społecznej dla młodych rodzin,
3. środowiskowe formy opieki pozarodzinnej dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym,
4. wprowadzenie stanowiska asystenta rodziny, który niezależnie od pracowników socjalnych zajmowałby się wyłącznie pracą z rodziną,
5. wprowadzenie koordynacji wszystkich instytucji i służb zobowiązanych do wspierania rodziny przez powołanie zespołu interdyscyplinarnego.

2.Charakterystyka miasta i diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej w Dębicy.

Dębica to miasto powiatowe w województwie podkarpackim, nad rzeką Wisłoką, położone na północnym skraju Pogórza Ciężkowickiego.

Dzisiaj to ponad 43-cio tysięczne miasto będące ważnym ośrodkiem administracyjnym i przemysłowym. Jako miasto powiatowe jest lokalnym centrum edukacji, kultury i sportu. Tutaj zlokalizowane jest powiatowe szkolnictwo średnie, funkcjonuje rozbudowana sieć szkół podstawowych i przedszkoli. Dobrze wyposażona baza sportowa oraz ośrodek kultury tworzą możliwości samorealizacji, rozwoju zainteresowań oraz udziału w różnego rodzaju spotkaniach kulturalnych i sportowych.

Miasto posiada rozbudowany i dobrze działający system pomocy społecznej, w tym instytucje, placówki i programy działające na rzecz osób bezrobotnych, starszych, niepełnosprawnych, bezdomnych, rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi, czy też osób wykluczonych bądź zagrożonych marginalizacją społeczną.

Z danych statystycznych wynika, iż w Dębicy działa 12 przedszkoli publicznych, w których jest około 60 oddziałów. Dwa spośród nich to przedszkola o charakterze integracyjnym, w tym jedno prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek- Publiczne Przedszkole Integracyjne- Ochronka Sióstr Służebniczek. Ponadto na terenie miasta działa 9 przedszkoli niepublicznych.

Szkolnictwo w Dębicy jest dobrze rozwinięte. Działa 10 szkół podstawowych, 8 szkół ponadpodstawowych, w tym 4 przygotowujące do zawodu oraz Zespół Szkół Specjalnych. W mieście działa także wiele szkół pomaturalnych o charakterze publicznym i niepublicznym.

W Dębicy funkcjonują również liczne placówki wsparcia dziennego. Są to świetlice środowiskowe dla dzieci i młodzieży, o charakterze profilaktyczno - wychowawczym, działające na terenie całego miasta. W placówkach tych organizowany jest czas wolny dla dzieci i młodzieży, pomoc w nauce oraz współpraca z rodzicami dzieci, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi przy współpracy z socjoterapeutami, psychologami, pedagogami i innymi specjalistami.

Obszar miasta objęty granicami administracyjnymi składa się z osiedli oraz domów jednorodzinnych. Na jego terenie pracuje dwudziestu trzech pracowników socjalnych, zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dębicy, którzy w ramach pracy socjalnej udzielają rodzinom szeroko rozumianego wsparcia w zakresie swoich zadań, a w szczególności w ramach pracy socjalnej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy współpracuje z organizacjami pozarządowymi m.in. ze Stowarzyszeniem Pomocy Społecznej „Ad Astram” w Dębicy, Stowarzyszeniem Dębicki Klub Biznesu .

Wspólnie pozyskiwane są środki i realizowane projekty skierowane do dzieci i ich rodziców - klientów pomocy społecznej, organizowane są również zajęcia pozaszkolne oraz spotkania, w trakcie których rodziny mogą skorzystać z pomocy prawnej i psychologicznej. Dla dzieci i młodzieży, ich rodziców, dla osób starszych, chorych, niepełnosprawnych, bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym organizowane są programy terapeutyczne, których głównym celem jest prowadzenie konsultacji specjalistycznych, doradztwa i poradnictwa jak również wspieranie dzieci i młodzieży w radzeniu sobie w codziennych trudnościach oraz nauka umiejętności lepszego porozumiewania się.

Problemem przemocy w rodzinie na terenie miasta Dębica zajmuje się Ośrodek Interwencji Kryzysowej oraz Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, powołany w 2011 roku, skupiający pośród swoich członków przedstawicieli instytucji i organizacji samorządowych oraz pozarządowych oraz służb działających na rzecz społeczności lokalnej, w celu przeciwdziałania temu zjawisku.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest podejmowanie interdyscyplinarnych działań w środowiskach zagrożonych występowaniem przemocy, objętych nadzorem kuratorów społecznych i zawodowych, dzielnicowych oraz asystentów rodziny i pracowników socjalnych.

W roku 2020 działaniami MOPS w Dębicy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie objęto 100 rodzin, z czego 32 stanowiły rodziny, w których procedura „Niebieskiej Karty” została wszczęta w roku 2019 (kontynuowana w 2020r.)

Tabela 1: Liczba formularzy „Niebieska Karta – A” przekazanych do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w 2020 roku

NAZWA INSTYTUCJI	LICZBA „NIEBIESKICH KART”
MOPS	3
Policja	64
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	0
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0

Oświata	1
Ochrona Zdrowia	0

Źródło: Sprawozdanie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Dębicy

W 2020 roku do Przewodniczącej Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego przekazano 68 Niebieskich Kart, wszczętych przez przedstawicieli instytucji uprawnionych do ich wypełniania to jest sporządzonych przez Komendę Powiatową Policji (64), Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (3), Oświatę (1). W 2 przypadkach nie podjęto działań w związku z brakiem zasadności. W 66 przypadkach powołano grupy robocze, które spotkały się 192 razy.

Tabela 2: Sprawy, którymi zajmowały się grupy robocze w 2020 roku

FORMY PRZEMOCY (przemoc fizyczna, psychiczna/emocjonalna, ekonomiczna,seksualna, zaniedbywanie)	LICZBA SPRAW	ILOŚĆ POSIEDZEŃ GRUP ROBOCZYCH
przemoc domowa ze strony mężczyzn wobec żon, partnerek, konkubin i dzieci	71	140
przemoc wobec małoletnich dzieci ze strony rodziców	7	15
przemoc domowa ze strony kobiet wobec mężów, partnerów	4	5
przemoc wobec dorosłych dzieci ze strony rodziców	6	9
przemoc wobec rodziców ze strony dorosłych dzieci	10	21
przemoc wobec rodzeństwa	1	1
przemoc wobec dorosłego wnuka ze strony dziadka	1	1
RAZEM:	100	192

Źródło: Sprawozdanie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Dębicy

Od 2012 roku opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Miasto Dębica rozszerzyła swoją działalność w tym zakresie zatrudniając w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dębicy asystentów rodzin, których rola polega na aktywnym wspieraniu rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy w związku z realizacją projektu pt. „Reorganizacja Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy” w ramach działania 2.5 *Skuteczna pomoc społeczna Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój*, wdrożył usprawnienia organizacyjne, polegające na oddzieleniu pracy administracyjnej od pracy socjalnej oraz usług socjalnych w Ośrodku. Dzięki wprowadzonym poprzez projekt rozwiązaniom, rodziny przejawiające problemy opiekuńczo – wychowawcze, objęte są wsparciem nie tylko ze strony asystenta rodziny, ale i pracownika socjalnego z zespołu pogłębionej pracy socjalnej.

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy oraz analiza społeczna miasta zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Dębica na lata 2006- 2021.

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo wychowawczych została dokonana w oparciu o dane: Urzędu Miasta Dębica, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy, Powiatowego Urzędu Pracy w Dębicy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Dębicy wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

Z danych Urzędu Miasta w Dębicy wynika, że na koniec ubiegłego roku (stan na 31.12.2020 r.) liczba osób zameldowanych w Dębicy na pobyt stały wyniosła 43 924, w tym 22 827 kobiet i 21 097 mężczyzn. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt czasowy w 2020 roku to 446, w tym 156 kobiet i 290 mężczyzn. W roku 2019 liczba ta wyniosła więcej, bo 485 (172 kobiety i 313 mężczyzn).

W 2020 roku w USC zarejestrowano 1003 urodzeń, z tego liczba dzieci urodzonych w szpitalu w Dębicy to 881. W 2019 roku liczba urodzeń wynosiła 1119 (w tym liczba dzieci urodzonych w dębickim szpitalu to 924).

Pomimo otwarcia rynków pracy przez wiele państw członkowskich Unii Europejskiej i związanej z tym migracji zarobkowej ważną kwestią społeczną naszego miasta nadal pozostaje bezrobocie. Wyraźnie obserwowalny na poniższych tabelach i wykresach wzrost bezrobocia od marca 2020 do końca 2020 r. spowodowany jest przede wszystkim pandemią COVID – 19 w Polsce, przez którą ze względu na kryzys gospodarczy i ekonomiczny wiele

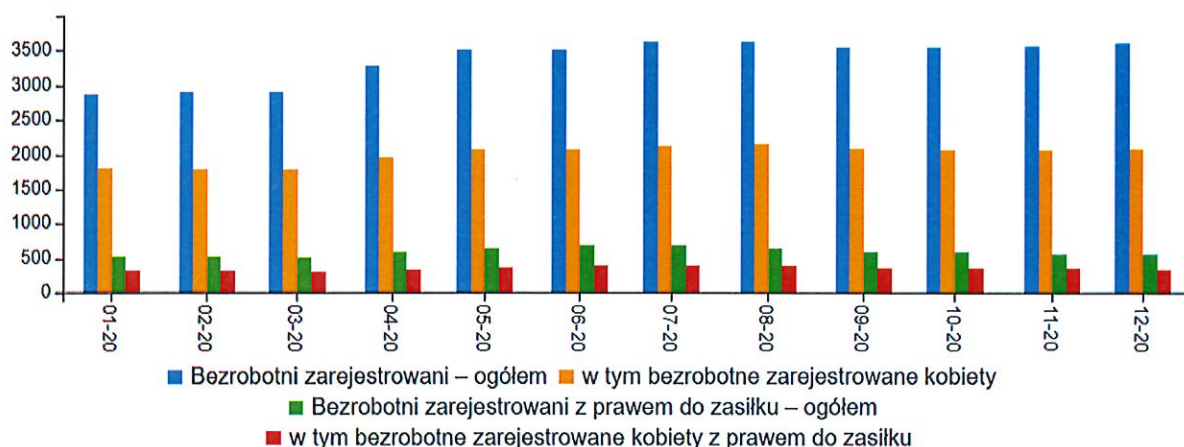
osób utraciło tymczasowe lub stałe zatrudnienie. Na dzień 31 grudnia 2020 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dębicy zarejestrowanych było 3609 bezrobotnych. Prawo do zasiłku z tego tytułu posiadało jedynie 555 osób. W szczególnie trudnej sytuacji są kobiety, których w grudniu 2020 r. było zarejestrowanych w Urzędzie Pracy 2089. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy to także długotrwale bezrobotni, których na dzień 31 grudnia 2020 r. było zarejestrowanych 1532.

Tabela 3: Dane dotyczące osób zarejestrowanych w 2020 roku w PUP w Dębicy

Okres	Bezrobotni zarejestrowani - ogółem	w tym bezrobotne zarejestrowane kobiety	Bezrobotni zarejestrowani z prawem do zasiłku - ogółem	w tym bezrobotne zarejestrowane kobiety z prawem do zasiłku
01-2020	2876	1783	529	315
02-2020	2907	1768	533	308
03-2020	2905	1780	505	295
04-2020	3281	1961	595	334
05-2020	3515	2065	635	356
06-2020	3515	2065	683	391
07-2020	3626	2111	692	400
08-2020	3628	2145	649	391
09-2020	3552	2078	590	360
10-2020	3543	2071	591	365
11-2020	3558	2076	566	360
12-2020	3609	2089	555	339

Źródło: <https://debica.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/statystyki-graficzne#/statistics/18030/1>

Wykres 1: Dane dotyczące osób zarejestrowanych w 2020 roku w PUP w Dębicy

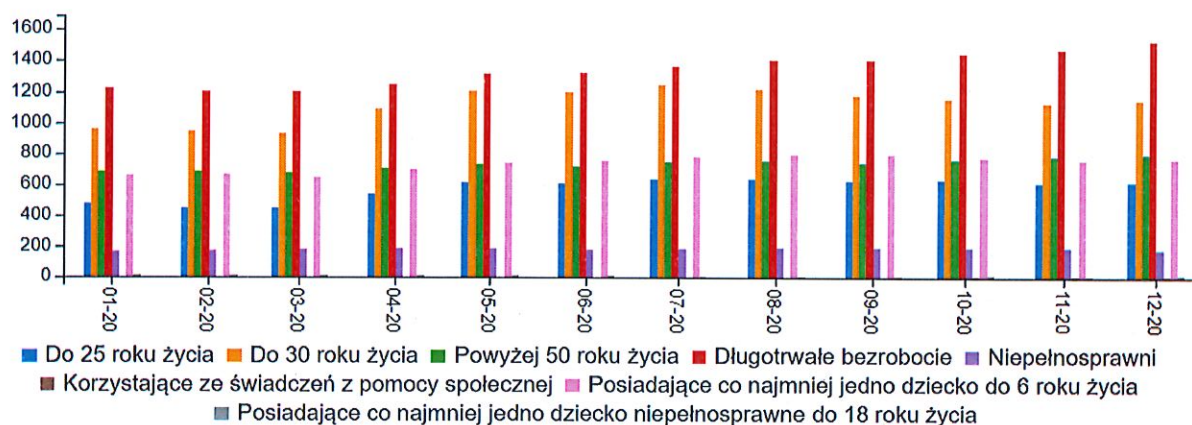

Źródło: <https://debica.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analazy/statystyki-graficzne#/statistics/18030/1>

Tabela 4: Dane dotyczące osób w szczególnej sytuacji zarejestrowanych w PUP w Dębicy w 2020 roku

Okres	Do 25 roku życia	Do 30 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobocie	Niepełnosprawni	Korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	Posiadające co najmniej jedno dziecko do 9 roku życia	Posiadające co najmniej jedno dziecko lub niepełnosprawne do 18 roku życia
01-2020	480	955	696	1217	168	2	661	17
02-2020	454	940	687	1197	171	2	663	13
03-2020	449	930	678	1197	182	1	646	14
04-2020	543	1389	706	1251	186	1	701	14
05-2020	617	1208	734	1318	190	1	742	13
06-2020	612	1196	724	1327	180	2	755	11
07-2020	640	1248	747	1368	187	1	784	9
08-2020	635	1218	753	1406	193	2	794	10
09-2020	624	1179	743	1408	195	3	795	10
10-2020	633	1157	763	1446	193	5	776	11
11-2020	612	1130	781	1479	191	4	764	10
12-2020	620	1154	797	1532	181	4	768	12

Wykres 2: Osoby bezrobotne w szczególnej sytuacji zarejestrowane w PUP w Dębicy w 2020 roku

Źródło: <https://debica.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/statystyki-graficzne#/statistics/18030/2>

Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej w ubiegłym roku, długotrwała lub ciężka choroba oraz ubóstwo były jednym z głównych powodów. Na dzień 31 grudnia 2020 r. wśród **1 119 rodzin** korzystających z pomocy społecznej, kwestia długotrwałej lub ciężkiej choroby dotyczyła 626 rodzin (tj. 1 104 osoby w tych rodzinach), natomiast z powodu ubóstwa korzystało 570 rodzin (tj. 1 121 osób w rodzinach).

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w okresie od stycznia do grudnia 2020 r. udzielono wsparcia:

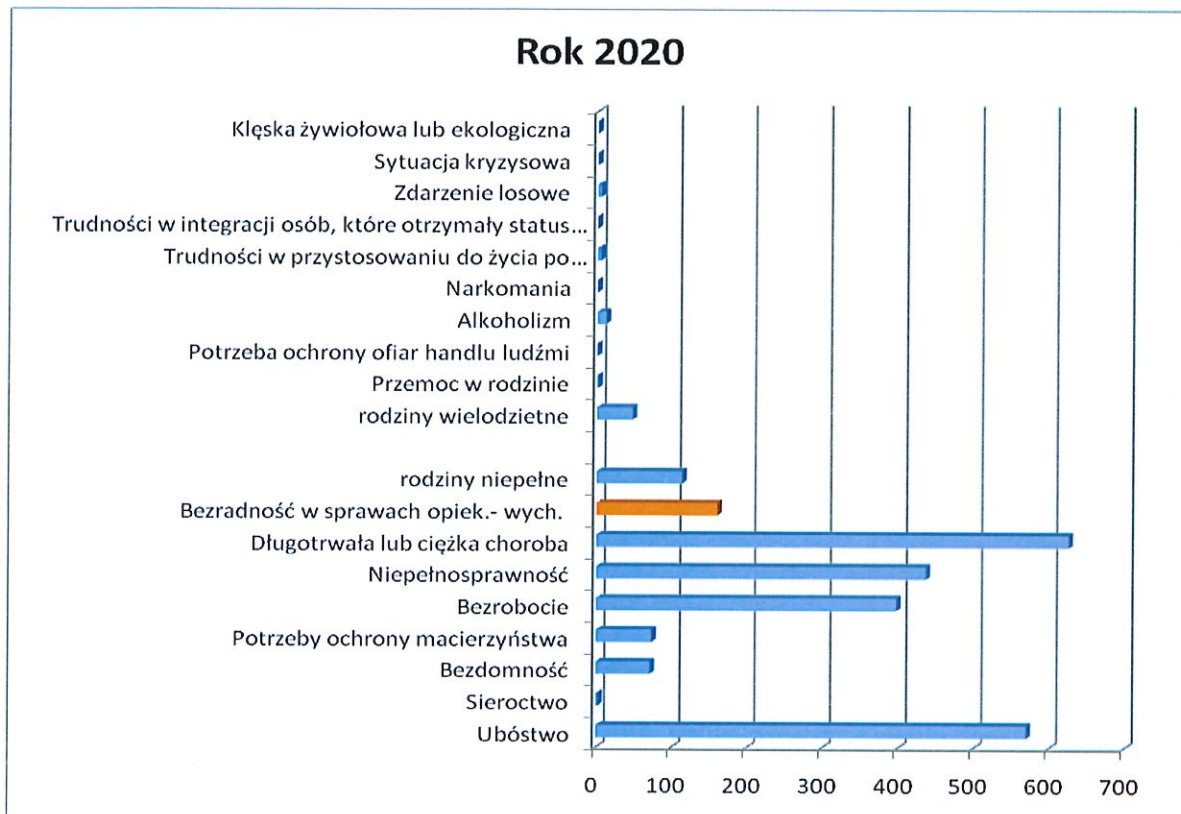
- 1 119 rodzinom – na podstawie ustawy o pomocy społecznej,
- 2723 rodzinom – na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 188 rodzinom – na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 445 rodzinom – na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- 52 rodzinom - na podstawie ustawy o dodatku energetycznym,
- 156 rodzinom – na podstawie ustawy o oświacie i uchwały Rady Miejskiej,
- 310 rodzin – na podstawie Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny +; w tym 59 rodzin na podstawie uchwały Rady Miejskiej - Dębicka Karta Rodziny Trzy +.

Tabela 5: Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej w 2020 roku.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	OGÓLEM	LICZBA OSÓB W RODZINACH
Ubóstwo	570	1 121
Sieroctwo	2	6
Bezdomność	71	71
Potrzeby ochrony macierzyństwa	73	347
Bezrobocie	397	923
Niepełnosprawność	436	766
Długotrwała lub ciężka choroba	626	1 104
Bezradność w sprawach opiek.- wych. i prowadzenia gospodarstwa domowego	160	597
w tym:	113	360
rodziny niepełne		
rodziny wielodzietne	47	252
Przemoc w rodzinie	1	3
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	11	16
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	4
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenie losowe	4	6
Sytuacja kryzysowa	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy.

Wykres 3. Powody trudnej sytuacji życiowej w 2020 roku

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy.

Dla porównania przedstawiono zestawienia tabelaryczne powodów trudnej sytuacji życiowej mieszkańców miasta Dębica w latach 2018-2020.

Powód korzystania z pomocy	Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	764	1 615	655	1 310	570	1 121
Bezdomność	85	88	86	86	71	71
Potrzeba ochrony macierzyństwa	77	376	69	336	73	347
Bezrobocie	554	1 364	416	988	397	923
Niepełnosprawność	551	965	526	919	436	766
Długotrwała lub ciężka choroba	801	1 514	748	1 304	626	1 104

Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych, w tym:	267	944	215	770	160	597
<i>rodziny niepełne</i>	177	531	144	431	113	360
<i>rodziny wielodzietne</i>	82	441	64	345	47	252
Alkoholizm	30	39	7	8	11	16
Narkomania	1	1	1	1	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	13	15	7	8	4	4
Przemoc w rodzinie	7	24	3	9	1	3
Zdarzenie losowe	2	7	15	32	4	4

*Źródło: Sprawozdania MOPS w Dębicy**

(Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin w poszczególnych grupach. Wymienione w ustawie dysfunkcje, z powodu których przyznana była pomoc, mogły współwystępować ze sobą i z tego względu liczby osób i rodzin nie sumuje się).

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Dębicy (na dzień 31 grudnia 2020 r.) wynika, że w rodzinnej pieczy zastępczej (rodzinach spokrewnionych oraz rodzinach niezawodowych i zawodowych) przebywało 120 dzieci, w tym z terenu miasta Dębica 37 dzieci.

Pozyskane informacje stanowią podstawę opracowania trzyletniego programu wspierania rodziny w mieście Dębica. Zasadą nadrzędną programu jest ścisła współpraca z podmiotami świadczącymi pomoc rodzinie: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy (asystent rodziny i pracownik socjalny), szkoły, świetlice socjoterapeutyczne, świetlice środowiskowe, instytucje i organizacje prowadzące działania na rzecz dziecka i rodziny, sądy, ośrodek interwencji kryzysowej, zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, policja, stowarzyszenia, ochrona zdrowia, kuratorzy, instytucje pozarządowe. Szerokie spektrum zadań stojących przed asystentem rodziny, począwszy od określenia na wstępie warunków współpracy, przez właściwe udzielanie

rodzinie wsparcia w różnych sytuacjach życiowych, wreszcie po monitorowanie sytuacji rodziny po zakończeniu relacji pomagania, podyktowane było potrzebą wsparcia rodziny w postaci „czystej” pracy socjalnej, w której pomoc materialna i finansowa leżałaby w kompetencji Ośrodka Pomocy Społecznej, natomiast asystent rodziny miałby za zadanie towarzyszyć rodzinie w organizacji i wypełnianiu przez nią codziennych obowiązków.

3. Charakterystyka rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi

Problemy wynikające z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami we własnym wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny często są przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Objawia się to trudnościami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi związanymi z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm społecznych.

Wszelka pomoc w takim przypadku powinna zmierzać do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania własnych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno-ochronnych.

Znaczącą część klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi (w 2020 r. – 160 rodzin). Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie od alkoholu i innych środków odurzających, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m. in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniające się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm, wartości.

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Tu nawiązuje ono pierwsze kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska.

Zaburzona struktura rodziny, często spotykana wśród świadczeniobiorców Ośrodka, niekorzystnie wpływa na sytuację dziecka, na jego więź z rodziną. Rodziny - podopieczni Ośrodka odznaczają się często zaburzoną strukturą w postaci nieustabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego, częstymi zmianami partnerów, występuje w nich przemoc skierowana na partnera lub dzieci.

W rodzinach zaburzonych rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, rozładowywania napięć powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą. Rodziny te często żyją w takich społecznościach, które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc gdyż same nie posiadają właściwych wzorców.

W wielu przypadkach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawione są same sobie, większość wolnego czasu spędzają wśród rówieśników na podwórku, częściej pojawiają się u nich problemy w szkole (mniej czasu poświęcają przygotowywaniu się do lekcji, przeżywają więcej porażek szkolnych w efekcie, czego rezygnują z podejmowania wysiłku w zdobywaniu wiedzy), w takiej sytuacji rodzice nie pomagają, lecz podwyższają wymagania w stosunku do ocen i zachowania dziecka lub też w ogóle przestają się nim interesować. Dzieci odrzucane przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, łączą się w grupy subkulturowe, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem.

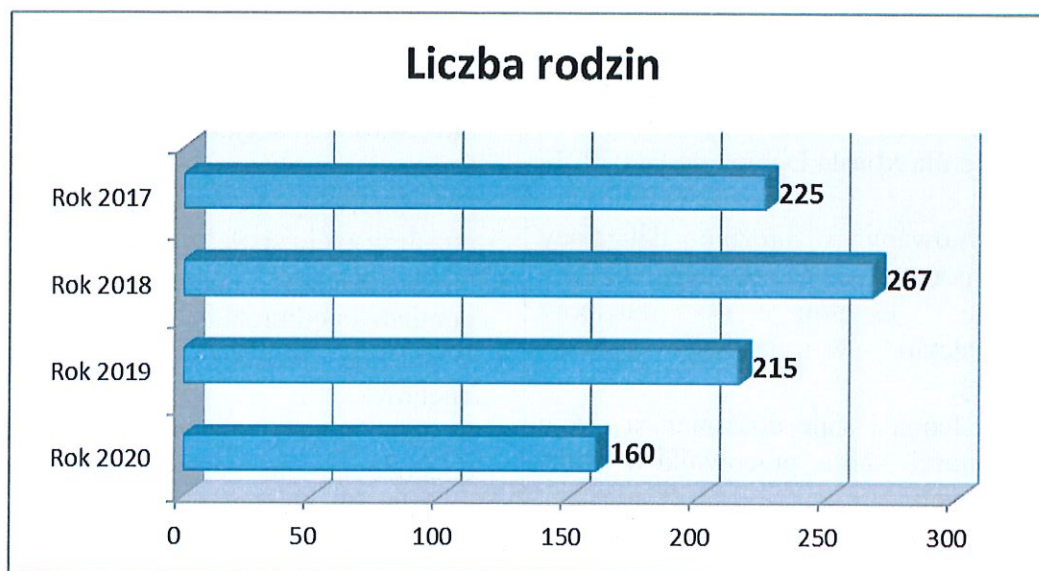
Problemy opiekuńczo - wychowawcze, przemoc w rodzinie, wielokrotnie są przyczyną umieszczania dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo - wychowawczych lub resocjalizacyjnych, a dla dorosłych ofiar rodzinnej przemocy są powodem szukania schronienia i porad w placówkach i organizacjach pomocowych.

Przeważnie zagrożenia dla prawidłowego funkcjonowania rodziny wynikają z zerwania więzi rodzinnych, bezrobocia będącego przyczyną ubóstwa, występowania uzależnień od środków psychoaktywnych w szczególności od alkoholu, czego następstwem jest przemoc w rodzinie. Zjawisko przemocy występuje zarówno w sferze fizycznej, emocjonalnej i seksualnej, także jako zaniedbania wobec dzieci.

Wsparcie rodziny to zadanie profesjonalnych służb społecznych w ramach systemu pomocy społecznej a także organizacji pomocowych. Bezpieczeństwo rodziny jest istotnym obowiązkiem społeczeństwa, gdyż bezpieczne i zdrowe oraz fundamentalne społeczeństwo nie może istnieć bez zdrowej i trwałej rodziny.

Dla porównania na poniższym wykresie przedstawiono liczbę rodzin objętych pomocą społeczną z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych od 2017 do 2020 roku.

Wykres 4. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017 – 2020

Źródło: sprawozdania MOPS w Dębicy.

4. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest kompleksowym narzędziem pomocniczym pozwalającym pogłębić ocenę elementów, które należy wykorzystać bądź eliminować podczas realizacji zadania. Analizę SWOT oparto na wyodrębnionych czynnikach mających wpływ na rozwój społeczny mieszkańców miasta Dębica.

Mocne strony- to atrybuty i czynniki, które w sposób pozytywny eksponują nasze miasto wobec innych oraz wspierają rozwój społeczno – gospodarczy w tym także rozwój rodzin, a przede wszystkim osłabiają istniejące w środowisku zagrożenia. Atrybuty te należy szczególnie pielęgnować i wzmacniać.

Słabe strony - to braki i ograniczenia, które utrudniają bądź uniemożliwiają realizację celów zawartych w programie.

Analiza tych czynników umożliwi podjęcie konkretnych działań, które mają na celu ich skuteczne wyeliminowanie lub zminimalizowanie.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 – 2021. • Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Dębicy na lata 2021-2024. • Skoordynowany i prężnie działający system pomocy społecznej zapewniający wsparcie osobom i rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej, • Wykształcona i stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pracowników służb społecznych, • Doświadczenia w zakresie realizacji programów naprawczych i profilaktycznych, • Szeroko rozwinięte formy pomocy rzeczowej, • Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży, • Włączanie mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, Program Aktywności Lokalnej, • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego m.in. przez pracowników służb pomocy społecznej, policję, pedagogów szkolnych, • Funkcjonujący Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • Funkcjonująca Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • Działający asystenci rodzin w Zespole ds. Asysty Rodzinnej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej • Dobra współpraca instytucji i organizacji pozarządowych w sferze pomocy społecznej, 	<ul style="list-style-type: none"> • Niż demograficzny, • Niski poziom wynagrodzeń, • Wysoka stopa bezrobocia, • Wysokie koszty utrzymania rodzin • Zastój w budownictwie mieszkaniowym, brak mieszkań socjalnych, • Bariery architektoniczne i społeczne uniemożliwiają osobom niepełnosprawnym udział w życiu społecznym, • Niedostateczny przepływ informacji pomiędzy podmiotami, • Wyuczona bezradność i roszczeniowość klientów. • System prawny (zbyt niskie kryterium dochodowe do otrzymania świadczeń socjalnych i świadczeń rodzinnych), • Wzrost liczby zadań zleconych samorządom gminnym bez pomocy finansowej, • Osłabienie funkcji rodziny i bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, • Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, • Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie, • Niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych, • Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (m.in. prawnik, psycholog itp.), • Brak rodzin wspierających, • Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej, • Rozpad związków, separacja, wyjazdy za granicę kraju, • Narastająca przemoc w rodzinach.

<ul style="list-style-type: none"> • Szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych oferowana przez szkoły i świetlice, • Dobrze rozwinięty system pomocy instytucjonalnej w mieście, • Działalność grupy AA , • Działalność Klubu Integracji Społecznej, • Baza instytucji wspierających rodzinę (policja, sąd, PCPR, MOPS, OIK, PUP, CIS świetlice środowiskowe, Dom Seniora, Dom Dziennego Pobytu, Środowiskowy Dom Samopomocy, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki, Caritas). • Dobry stan infrastruktury komunalnej (miejskie drogi, ronda, obiekty), 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Rosnąca liczba organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy społecznej i ich większa aktywność, • Coraz większa liczba przedszkoli i żłobków na terenie miasta Dębica, • Budowa mieszkań w ramach rządowego programu „Mieszkanie plus”, • Tworzenie i wdrażanie specjalnych programów pomocowych, • Możliwość pozyskania środków z funduszy Unii Europejskiej i środków rządowych • Rozwój infrastruktury odpowiadającej zmieniającym się potrzebom społecznym, • Zapobieganie niewydolności rodziny poprzez spotkania rodziców z asystentem rodziny pedagogiem szkolnym, • Powołanie asystentów rodzin celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo –wychowawczej, • Realizacja projektów edukacyjno – wychowawczych ukierunkowanych na niwelowanie agresji wśród uczniów, • Rozwój wolontariatu, • Edukacja rodziców, • Ustanawianie rodzin wspierających i wdrażanie do współpracy z rodziną dysfunkcyjną, • Wzmocnienie współpracy pomiędzy 	<ul style="list-style-type: none"> • Odpływ młodych, wykształconych osób z miasta, • Trwające w Polsce i na świecie pandemia COVID – 19 oraz związany z nią kryzys gospodarczy i ekonomiczny, • Rosnąca liczba osób bezrobotnych, • Negatywne nastawienie społeczne do osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, • Rosnące koszty utrzymania, • Brak precyzyjnych przepisów prawnych lub ciągle ich zmiany, • Zanik więzi, tradycji rodzinnych, „pęd życia”, • Rosnące koszty zakupu i wynajmu mieszkań, • Zanik pozytywnych wzorców i autorytetów godnych naśladowania, • Szerzące się ubóstwo wśród osób pracujących (nie tylko ekonomiczne, ale przede wszystkim kulturowe) • Trudności w zatrudnieniu zgodnym z uzyskanymi kwalifikacjami, migracje. • Zaniechanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców, • Rozwój patologii społecznych – alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie i niewydolność wychowawcza rodzin, • Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży (przemoc,

<p>instytucjami wspierającymi rodzinę,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez asystentów i pracowników socjalnych, 	<p>narkomania, alkoholizm, uzależnienia),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak bazy lokalowej dla eksmitowanych sprawców przemocy. • Duże obciążenie zawodowe pracowników pomocy społecznej (biurokracja), • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”, • Demotywacyjny charakter przyznawania świadczeń społecznych, • Ograniczone środki finansowe na podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów, • Ograniczone środki finansowe na zatrudnianie asystentów rodzin, • Ograniczone środki finansowe na realizację zadań z zakresu wspierania rodzin i systemie pieczy zastępczej, • Wysoka cena szkoleń specjalistycznych,
ZASOBY	MISJA
<p>Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS), ✓ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ✓ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), 	<p>Realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do ww. ustawy. Zajmuje się rozpatrywaniem wniosków i wydawaniem decyzji w sprawach dodatków mieszkaniowych, w sprawach udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów (stypendia i zasiłki szkolne), prowadzenie postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zaspokojeniem niezbędnych potrzeb osób i rodzin oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.</p> <p>Podstawowym zadaniem komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób.</p> <p>Do zadań Centrum należy prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, organizowanie opieki w rodzinach</p>

	<p>zastępczych, zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców. PCPR przyznają pomoc pieniężną na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze.</p>
<p>✓ Centrum Integracji Społecznej (CIS)</p>	<p>Misją CIS jest reintegracja zawodowa mająca na celu odbudowanie i podtrzymanie u osób uczestniczących w warsztatach Centrum zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy oraz reintegracja społeczna rozumiana jako działania zmierzające do odbudowania i podtrzymywania u uczestników umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy i zamieszkania</p>
<p>✓ Dom Dziecka -„Hanka”,</p>	<p>Misją domu jest opieka nad dziećmi oraz działania, które pozwalają wrócić dzieciom do swoich rodzin. Praca polega także na motywowaniu rodziców biologicznych do podjęcia konkretnych działań w celu zmiany swojej sytuacji osobistej i wspieraniu ich w tych dążeniach.</p>
<p>✓ Świetlice socjoterapeutyczne, środowiskowe i placówki prowadzące zajęcia z dziećmi</p>	<p>Świetlice stwarzają warunki do fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju dziecka. Celem ich jest poszanowanie podmiotowości dziecka, wysłuchania jego zdania i w miarę możliwości uwzględnienia jego wniosków we wszelkich dotyczących go sprawach. Placówki te wspomagają i uzupełniają pracę szkoły we wszystkich jej zakresach: opieki, oddziaływań wychowawczych i dydaktycznych, jak i zabiegów terapeutycznych. Realizują stałą pracę z dzieckiem i jego rodziną.</p>
<p>✓ Powiatowy Urząd Pracy (PUP),</p>	<p>Powiatowy Urząd Pracy wykonuje zadania z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.</p>
<p>✓ Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,</p>	<p>Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mającym</p>

<p>✓ Sąd Rejonowy – Kuratorzy,</p>	<p>na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie. Udzielanie pomocy a w szczególności zapewnienie poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowisku, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów.</p> <p>Realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo – resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, które są związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Kuratorzy sądowi wykonują swoje zadania zarówno w środowisku osób których dotyczy postępowanie, czyli podopiecznych, w miejscu ich zamieszkania, jak i na terenie zakładów zamkniętych i placówek ich pobytu, w szczególności na terenie zakładów karnych, placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz leczniczo-rehabilitacyjnych.</p>
<p>Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK),</p>	<p>Udziela wsparcia psychologicznego i terapeutycznego osobom pozostającym w kryzysie oraz ofiarom przemocy, udziela pomocy prawnej, udziela schronienia dla osób znajdujących się w kryzysie, natychmiastowym oddzieleniem ofiar przemocy od sprawcy i zapewnienie im bezpiecznego schronienia.</p>
<p>✓ Środowiskowy Dom Samopomocy,</p>	<p>Działalnością ŚDS jest działanie na rzecz nabywania i podtrzymywania samodzielności i zaradności w zakresie czynności dnia codziennego uczestników, ich integracji ze środowiskiem oraz funkcjonowania w życiu społecznym.</p>
<p>✓ Dom Dziennego Pobytu, Filia Nr 1 Domu Dziennego Pobytu – „Dom Seniora”</p>	<p>Realizuje pomoc środowiskową na rzecz osób starszych, inwalidów – samotnych, potrzebujących wsparcia. Zaspokojenie uczestnikom potrzeb towarzyskich i rekreacyjno-kulturalnych, stworzenie sprzyjających warunków dobremu współżyciu osób korzystających z Domu Dziennego Pobytu i Domu Seniora. Fachowe poradnictwo i praca socjalna.</p>

<p>✓ Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna,</p>	<p>– Podejmuje działania w zakresie mediacji i interwencji kryzysowej w odpowiedzi na zgłaszane problemy. Prowadzi różnego rodzaju badania diagnostyczne, zajęcia terapeutyczne oraz działalność profilaktyczną, psychoedukacyjną, doradczą i orzeczniczą. Poradnia współpracuje z placówkami oświatowymi w udzielaniu i organizowaniu pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla dzieci i młodzieży. Współdziała z placówkami doskonalenia nauczycieli, udziela wsparcia merytorycznego nauczycielom.</p>
<p>✓ Poradnia Specjalistyczna - „Arka”</p>	<p>Realizuje pomoc w rozwiązywaniu problemów poprzez doradztwo oraz terapię terminową. Pomoc udzielana w poradni to ciągły proces, w którym osoba wspomagana powinna czuć się odpowiedzialna za rozwiązywanie własnych problemów, uczyć się radzić sobie z trudnymi sytuacjami, dokonywać wyborów. Osoba potrzebująca pomocy powinna być w tym procesie aktywna i przede wszystkim powinna uwierzyć we własne możliwości.</p>
<p>✓ Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży</p>	<p>Udzielanie profesjonalnej bezpłatnej pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej oraz środowiskowej dzieciom i młodzieży, które borykają się z różnymi zaburzeniami. Wszystkie świadczenia są finansowane z NFZ i bezpłatne.</p>
<p>✓ Szpital Powiatowy, Poradnia Zdrowia Psychicznego,</p>	<p>Udzielanie świadczeń zdrowotnych i promocja zdrowia oraz uczestniczenie w realizacji zadań dydaktycznych i badawczych, powiązanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia. Poradnia Zdrowia Psychicznego udziela świadczeń indywidualnych w zakresie psychiatrii i psychologii oraz świadczeń środowiskowych pacjentom i ich rodzinom.</p>
<p>✓ Komenda Powiatowa Policji,</p>	<p>Jej zadaniem jest pilnowanie przestrzegania prawa i ściganie przestępców, jak również zapewnienie ochrony i pomocy w sytuacjach</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Placówki oświatowe, ✓ Kościół, ✓ Organizacje pozarządowe, ✓ Dostępna infrastruktura sportowa (basen, lodowisko, aquapark, hale sportowe, stadiony miejskie, korty tenisowe, boiska szkolne), ✓ Dobrze rozwijająca się kultura i oświata (Muzeum Regionalne, Galeria Miejska, żłobek, przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja i uczelnie wyższe), 	<p>kryzysowych zarówno wobec ludzi jak i mienia.</p> <p>Zajmują się kształceniem i wychowaniem dzieci i młodzieży. Zapewniają nauczanie w zakresie ramowych planów nauczania w oparciu o bieżące przepisy.</p> <p>Zadaniem kościoła jest głoszenie słowa Bożego i udzielanie sakramentów. Poprzez realizację swoich zadań stoi na straży moralności, służy pomocą i jest oparciem dla wiernych.</p> <p>Działają z własnej inicjatywy na rzecz wybranego interesu publicznego i nie działają dla osiągnięcia zysku.</p> <p>Służą społeczeństwu, rozwijają mieszkańców, umożliwiają zdrowe spędzanie czasu połączone z realizacją własnych ambicji.</p>
---	---

5.Cel główny i cel szczegółowy gminnego programu

Misja:

„Rodzina jest pierwszą i podstawową szkołą miłości społecznej. Trzeba uczynić wszystko, ażeby ta szkoła mogła pozostawać sobą...”

(Jan Paweł II)

Chrońmy i wzmacniamy rodzinę – ze szczególnym zrozumieniem.

Cel główny:

1. Budowa zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin.

Cele szczegółowe:

1. Integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny.

2. Lepsze funkcjonowanie rodziny oraz poprawa warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.
3. Promowanie rodziny jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na jej rzecz.
4. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin wieloprotblemowych.
5. Uwrażliwianie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych.
6. Diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin.

Adresaci programu:

Odbiorcami programu będą rodziny zamieszkałe w Dębicy, doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez nadzór kuratora lub umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Działania i sposób realizacji:

Dla realizacji celów zakłada się następujące działania:

➤ Wsparcie interdyscyplinarne .

Pracując z rodziną ważna jest koordynacja różnych działań instytucji i służb wspierających rodziny. Zakładamy, iż praca ta będzie realizowana przez powoływanie grup interdyscyplinarnych, w skład których wchodzić będą w szczególności: pracownik socjalny, asystent rodziny, pedagog, przedstawiciel policji, kurator sądowy. Praca ta powinno skutkować trafniejszą diagnozą problemów, ustaleniem spójnego planu pomocy oraz uruchamiać mechanizmy współpracy z właściwymi instytucjami i służbami.

➤ Prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego .

Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, potrzebują pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp.. W związku z tym konieczny jest rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki nad dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym.

Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie:

- opiekuńczej (świetlice i kluby środowiskowe, ogniska wychowawcze),
- specjalistycznej (socjoterapeutyczne, dla dzieci niepełnosprawnych,

z zaburzeniami zachowania, socjalizacyjne dla młodzieży),

➤ Poradnictwo specjalistyczne .

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (pedagogicznego, prawnego, zawodowego, itp.) Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia. Tam, gdzie jest to potrzebne i możliwe, praca powinna opierać się o kontrakt z rodziną co zapewni asystent rodziny. Poradnictwo powinno dotyczyć sposobów zaspokajania potrzeb dziecka i rozwiązywania problemów wewnątrzrodzinnych. Terapia rodzin powinna być prowadzona z wykorzystaniem najnowszych metod i technik terapeutycznych. Niezwykle ważnym elementem jest również dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

➤ Organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych.

Następnym narzędziem wzmocnienia rodzin wieloprotblemowych będzie tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych. Ich celem będzie wymiana doświadczeń, zapobieganie izolacji, a także wzmocnienie systemu wsparcia.

➤ Pomoc w formie rodzin wspierających .

Rodziny wspierając to osoby z bezpośredniego otoczenia rodzin dysfunkcyjnych lub zaprzyjaźnione rodziny z dalszego otoczenia. Do zadań rodziny wspierającej może należeć m. in. pomoc w opiece nad dziećmi, prowadzeniu gospodarstwa domowego, wspólne spędzanie czasu wolnego. Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana będzie na podstawie zawartej umowy. Rodzina wspierająca może otrzymać zwrot kosztów świadczonej pomocy, co zostanie określone w treści umowy. W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenie.

➤ Usługi asystenta rodziny .

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Celem jego pracy jest przede wszystkim mobilizacja, wsparcie rodzin oraz wspólne rozwiązywanie ich

problemów. Oprócz tego, rodziny mogą liczyć na wsparcie emocjonalne i psychiczne. Asystent dąży do tego, aby wzbudzić u podopiecznych wiarę w swoje możliwości, dzięki której uwierzą w możliwość zmiany swojej sytuacji życiowej oraz dostrzegą, że może być lepiej, tylko trzeba zacząć działać.

Asystent rodziny pracuje w poniższych obszarach:

- a. pomoc w rozwiązaniu podstawowych problemów socjalnych,
- b. pomoc w rozwiązywaniu problemów psychologicznych w rodzinie,
- c. pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- d. wspieranie aktywności społecznej,
- e. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych
- f. pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej.

Asystent rodzinny pracuje z całą rodziną. Zaczyna zazwyczaj od pomocy w rozwiązaniu najpilniejszych problemów socjalnych, które często przygniatają rodzinę i uniemożliwiają jakiegokolwiek perspektywiczne działanie. Gdy doraźne problemy rodziny zostaną rozwiązane, gdy asystent uzyska dobry kontakt i zaufanie podopiecznych możliwe jest określenie dalszych potrzeb i perspektyw oraz zawarcie partnerskiego kontraktu na temat ich realizacji. Po uporaniu się z bieżącymi potrzebami socjalnymi często na pierwszy plan wychodzą problemy osobiste i konflikty rodzinne. Bez ich satysfakcjonującego rozwiązania trudno wyeliminować uzależnienia, przemoc czy zaniedbywanie dzieci, nie mówiąc już o stałej pracy czy uzupełnianiu wykształcenia. Asystent udziela pomocy w zrozumieniu i rozwiązaniu problemów psychologicznych rodziny.

➤ Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin.

Wsparcie i pomoc w ramach tego działania powinno być kierowane do osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie mogą funkcjonować prawidłowo w oparciu o posiadane środki i zasoby. Wsparcie powinno być wielopłaszczyznowe i obejmować zarówno poprawę ich warunków bytowych jak i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, barier w dostępie do leczenia, rehabilitacji, wypoczynku i inne. Priorytetem pomocy jest zapewnienie dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych, ciepłych posiłków, wyposażenia w podręczniki i artykuły szkolne, opieki przedszkolnej, wypoczynku i możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.

➤ Praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych z zespołu

pogłębionej pracy socjalnej

Pracownik socjalny działa na rzecz jednostek, rodzin, grup i środowisk społecznych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Zadaniem pracownika socjalnego podczas pracy z rodziną jest wzmacnianie zdolności osób i rodzin do samodzielnego rozwiązywania problemów.

Do najważniejszych zadań pracownika socjalnego w tym zakresie należy:

- zapewnienie podstawowych warunków do życia, poprzez zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej oraz psychicznej,
- zaspokajanie potrzeb, które nie mogą być samodzielnie zaspokajane,
- minimalizowanie negatywnego wpływu destrukcyjnych czynników,
- wzmacnianie zdolności rodzin i dzieci do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów,
- pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie samopomocy w zaspokajaniu potrzeb życiowych osób i rodzin,
- inicjowanie nowych form udzielania pomocy rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej

Obowiązkiem pracownika socjalnego jest także współpraca z instytucjami i organizacjami, mająca na celu doskonalenie już istniejących i poszukiwanie nowych rozwiązań w dziedzinie pracy socjalnej.

➤ Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed

umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

6. Efekty i rezultaty programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie.
- Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
- Właściwe funkcjonowanie rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo.
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin aby zapobiegać powstawaniu sytuacji kryzysowych.
- Przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej.
- Wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodziny.

7. Źródła finansowania

Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków:

- budżetu Miasta Dębica,
- dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- funduszy Unii Europejskiej,
- środki z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
- innych środków pozyskanych w ramach konkursów dotacyjnych.

8. Realizatorzy i partnerzy programu

Założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w ramach swoich kompetencji winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe oraz inne podmioty, w szczególności te, które realizują zadania skierowane na pomoc dziecku i rodzinie:

Przy realizacji Programu współpracować powinny:

a) podmioty publiczne:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy,
- Urząd Miejski w Dębicy,
- Miejski Zarząd Oświaty
- Straż Miejska,
- Miejski Ośrodek Kultury,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- przedszkola publiczne,
- szkoły podstawowe i gimnazjalne

b) podmioty niepubliczne:

- przedszkola i szkoły niepubliczne,
- organizacje pozarządowe działające w zakresie profilaktyki, pomocy społecznej i ochrony zdrowia,
- kluby sportowe,

c) samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym, i inne:

- Komenda Powiatowa Policji w Dębicy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Sąd Rejonowy w Dębicy,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Dębicy

W realizacji swoich zadań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet, także wówczas gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

Program jest zobowiązaniem samorządu miasta i jego jednostek do realizacji przyjętych celów, a także ma za zadanie stymulować do ukierunkowanych działań na rzecz dziecka i rodziny.

9. Harmonogram działań, terminów realizacji oraz zadań realizatorów

Realizatorzy poszczególnych zadań, ujętych w Programie, służących realizacji celów.

Lp.	Nazwa zadania	Forma realizacji	Realizatorzy i Partnerzy
1.	Zapewnienie pomocy rodzinom ubogim (pomoc materialna i rzeczowa).	Pomoc dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji finansowej realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej: - z systemu pomocy społecznej, - z systemu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, - z systemu dodatków mieszkaniowych, - z systemu pomocy materialnej o charakterze socjalnym. Maksymalne wykorzystanie możliwości realizowanych programów rządowych, np. „wyprawka szkolna”.	MOPS, Urząd Miejski, organizacje pozarządowe;
2.	Objęcie dożywianiem wszystkich dzieci tego wymagających.	Realizowanie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach, przedszkolach i żłobku, na terenie placówek oświatowych oraz w punktach żywieniowych.	MOPS, Szkoły, Świetlice
3.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	Nadzór nad sytuacją zdrowotną dzieci z rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne na terenie miasta	MOPS, Placówki Służby Zdrowia
4.	Zapewnienie pomocy osobom/rodzinom dotkniętym problemami społecznymi i osobistymi, wynikłymi z uwagi na panującą pandemię COVID – 19.	Udzielenie pomocy dzieciom i młodzieży w związku z nierównościami wynikającymi z nauki zdalnej w szkołach, poprzez rozwój nowych form i metod wsparcia środowiskowego. Dostosowanie istniejącej infrastruktury instytucjonalnej do potrzeb osób dotkniętych skutkami pandemii, poprzez zwiększenie dostępności do usług świadczonych przez placówki pomocowe osobom borykającymi się z problemami związanymi z pandemią COVID – 19. Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego poprzez organizowanie i informowanie o miejscach pomocy dla osób dotkniętych skutkami pandemii.	MOPS – pracownicy socjalni, pracownicy socjalni prowadzący pogłębiłą pracę socjalną, asystenci rodzin
5.	Zapewnienie pomocy osobom/rodzinom dotkniętym przemocą	Dostosowanie istniejącej infrastruktury instytucjonalnej do potrzeb osób dotkniętych przemocą w rodzinie, poprzez zwiększenie dostępności do usług świadczonych przez placówki pomocowe osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży	MOPS, Miejski Zespół Interdyscyplinarny, grupy robocze, specjaliści np. psycholog;

		z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie, poprzez rozwój nowych form i metod wsparcia środowiskowego dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej przemocą w rodzinie oraz poszerzenie oferty środowiskowych form o zagadnienie związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno – zawodowym.	
6.	Zapewnienie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka	Przyznawanie środków finansowych.	UM, PCPR
7.	Zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych rodzinom wymagającym wsparcia	Przyznanie mieszkań komunalnych i socjalnych rodzinom ubogim, najbardziej potrzebującym.	Urząd Miasta
8.	Zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	Wsparcie rodziny przez asystenta rodziny zatrudnionego przez OPS	MOPS
9.	Finansowanie istniejących świetlic oraz dążenie do tworzenia nowych placówek wsparcia dziennego na terenie miasta	Wsparcie rodziny	UM, organizacje pozarządowe
10.	Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego, organizowanie i informowanie o miejscach pomocy, podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez organizację szkoleń, warsztatów oraz udostępnianie literatury fachowej	Objęcie opieką psychologiczną członków rodziny w ramach obowiązków pełnionych przez zatrudnionego przez OPS psychologa	UM, MOPS, organizacje pozarządowe
11.	Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych oraz monitorowanie terapii rodziców	Systematyczna współpraca instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej	MOPS, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja

12.	<p>Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem w tym niewydolnych wychowawczo, w których występują problemy przemocy, uzależnień lub długotrwała choroba, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wypracowanie procedur służących wyłonieniu środowisk wymagających szczególnego nadzoru, - wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod względem przydzielenia asystenta rodziny, - wypracowanie oraz wdrożenie standardów pracy z rodziną wieloproblemową, - podsumowanie oraz analiza efektów pracy z rodziną 	<p>Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym. Praca socjalna na bazie kontraktu socjalnego.</p>	MOPS
13.	Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży	Organizowanie aktywnego sposobu spędzania czasu dla dzieci i młodzieży w okresie wakacji letnich i zimowych w formie półkolonii.	MOPS, Szkoły, organizacje pozarządowe
14.	Pomoc w podnoszeniu kwalifikacji przez asystentów rodziny (organizacja szkoleń)	Wzrost kwalifikacji	MOPS
15.	Rozwijanie aktywnych form integracji społecznej wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz upowszechnianie aktywnej integracji (aktywizacja zawodowa, edukacyjna, społeczna i zdrowotna)	Wsparcie rodziny	MOPS dzięki funduszom pozyskanym z Unii Europejskiej w ramach EFS

Wszystkie zadania zostały zaplanowane na lata 2021 - 2023, odpowiednio do możliwości finansowych realizatorów.

10. Ewaluacja i monitoring gminnego programu wspierania rodziny

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji Programu służy sprawdzeniu czy zostały zrealizowane planowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty, czy pozwoliły i w jakim stopniu na realizację celów Programu.

Ewaluacja Programu będzie odbywać się na bieżąco przez cały czas. Raport z ewaluacji i monitoringu programu będzie sporządzany co roku, na podstawie analizy zebranych materiałów i informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji poszczególnych zadań. Raport ten będzie przedstawiany Radzie Miejskiej w Dębicy.

Równolegle trwać będzie proces monitorowania programu. Na zakończenie okresu trwania programu (okresu trwania pierwotnie zaplanowanego tj. 2023 r.) przeprowadzone zostanie podsumowanie i analiza ze wszystkich raportów rocznych oraz ewaluacja końcowa programu. W przypadku przedłużenia czasu trwania oraz modyfikacji programu założenia metodologii ewaluacji i monitoringu będą odpowiednio dostosowywane.

Cele ewaluacji:

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz czy pozwoliły one oraz w jakim stopniu w realizacji celów Programu.

Cele monitoringu:

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych w ramach programu działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu.

Cele ewaluacji programu to:

- doskonalenie i modyfikacja podejmowanych działań w ramach programu,
- informacje o efektach wdrażania programu oraz uzyskanie odpowiedzi na pytania związane z realizacją programu,
- wzrost, jakości programu,
- pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie programu wśród wszystkich zainteresowanych jej funkcjonowaniem i jej efektami.

Narzędzia badawcze:

1. ankiety

2. wywiady
3. analiza dokumentacji

Metody ewaluacji:

- prowadzenie regularnych badań
- raport końcowy, raporty okresowe

Wskaźniki monitoringu:

- jakościowe (stopień realizacji rezultatów miękkich, dane odbiorców, dynamika zmian, uwagi)
- ilościowe (zmienne ilościowe, efekty, zgodność z harmonogramem, prawidłowość realizacji)
- pozostałe

Etapy procesu ewaluacji:

- raporty okresowe (roczne)
- raport końcowy, podsumowujący

11. Podsumowanie

Głównym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności oraz upowszechnienie wiedzy o możliwości korzystania z wszelkich form placówek wsparcia w celu samodzielnego i odpowiedzialnego życia w rodzinie.

Celem jest stworzenie rodzinie możliwości samodzielnego zmierzenia się z problemami, wskazanie możliwości rozwiązań oraz wsparcie, które będzie profilaktyczne i ochronne. Takie założenie zwiększa szanse rodziny na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje do wykorzystania własnej aktywności i wewnętrznego potencjału każdego członka rodziny.

W przepisach o pomocy społecznej zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspokajanie potrzeb. Pomoc na rzecz rodzin, którą w ramach niniejszego Programu oferuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy oraz partnerzy będzie więc nakierowana w pierwszej kolejności na wykorzystywanie zasobów własnych rodziny, a pomoc ze strony instytucji będzie uruchamiana dopiero wtedy, kiedy

